Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 3 2019

Kristna är ett vandringsfolk

Vandringen kan ge ett möte med det egna inre tilltalet och ens livssyn kan förändras.
Foto: Marianne Staaf Gälldin

Ett möte med ens eget inre tilltal

Pilgrimens sju nyckelord är frihet, andlighet, delande, bekymmerslöshet, enkelhet, långsamhet och tystnad. Prästen och författaren Hans-Erik Lindström, som startade Sveriges första pilgrimscenter i Vadstena, beskriver dem som en tolkningsnyckel för nutida pilgrimsvandring, då vi har ett ökande behov av dessa upplevelser som en reaktion på brister i det moderna samhället.

Genom vandringen får en tillgång till pilgrimens sju nyckelord och ett möte med det egna inre tilltalet, den inre vandringen som förändrar ens livssyn.

S:t Olavsleden från Selånger till Nidaros stärks och i Selånger har ett pilgrimscenter öppnats, genom ett starkt lokalt engagemang, samverkan mellan Sverige och Norge, en modig församling (Selånger), EU-medel och andra tillväxtbidrag. År 2010 beslöt Europarådet i Strasbourg att utnämna S:t Olavsvägarna till europeisk kulturväg.

Marianne Staaf Gälldin i Härnösands KviSk-grupp vandrade en mil på S:t Olavsleden i somras. Hon ställer frågan om de kommersiella och andliga perspektiven kan verka tillsammans, när leden nu väcks ur sin Törnrosasömn.

– Kommer det andliga perspektivet att få en central roll i den moderna pilgrimsvandringen eller kommer den nya S:t Olavsleden att decimeras till en attraktiv vandringsled på historisk mark? Kommer kyrkan att mobilisera sina krafter för att stärka och marknadsföra det andliga perspektivet och pilgrimens nyckelord, i samverkan med de kommersiella krafterna? Vilka budskap kommer kyrkan att arbeta med att rikta i arbetet med S:t Olavsleden, pilgrimsvandring och pilgrimsturism? Och ska Kvinnor i Svenska kyrkan medskapa i detta arbete?

Marianne Staaf Gälldin har talat med andra pilgrimsvandrare på Sid 3

Kan en vandring eller en pilgrimsresa förändra ditt liv?

Ett liv i stiltje blir meningslöst. När vi varken rör, rörs eller berör. Att vara på vandring betyder att en ständigt behöver förändras och utvecklas.

Biskopen i Karlstads stift, Sören Dalevi menar att ”det förpliktigar att tillhöra en världsreligion som första gången den nämns vid namn (i Apostlagärningarna) kallas *Vägen”*.

Psalmen säger: *Gud ditt folk är vandringsfolket.*

Vägen är viktig. Men vad är en vandring utan mål? Utan mål förlorar även vägen sin betydelse.

Ett av världens viktigaste pilgrimsmål är S:t Olavs grav i Nidaros/Trondheim.

Vandring som rör helheten

– Behovet av att vandra är större i dag när så många har stillasittande sysselsättningar, menar Gunilla Jansson, tidigare pilgrimspräst i Härnösands stift.

Vandringen är välgörande för kropp, själ och ande, det rör helheten. Vi lever i ett ständigt uppkopplat brus, mitt i nyhetsflödet.

– Det handlar inte om en förflyttning från a till b. För mig handlar det om att vandra i mitt eget hjärtas takt, göra stopp och att bryta upp. Jag rusar inte utan lyssnar mig fram.

Läs mer på sid 3

Mer i detta nummer:

Fredsvandringar blev klimatvandringar Sid 2
Resan till Jerusalem Sid 2
Läs mer om viktig kunskap Sid 4
Utflykt till ikonmålare Sid 4

Tema i nr 4: Vad är kristen ekoteologi?

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Att hitta en rastplats eller en systers livsöde

Krönika

Hela livet är vi på vandring – från födelse till död. Att vandra betyder ju att vara i rörelse, att vara på väg mot ett mål samtidigt som själva vandringen är väsentlig. Vi lever i nuet mitt under livsvandringen, och upplever gemenskap med andra som också är på väg.

Leva nära marken

En vandring är egentligen aldrig stressig. Den ger tid till eftertanke och närvaro. Att vandra är att bokstavligen leva nära marken, nära allt det vardagliga i vår omvärld. Ibland blir vandringen en sorts manifestation, som fredsvandringar och marscher som arrangeras för att man brinner för en fråga. Vi går tillsammans och uttrycker en åsikt.

Vi är ett folk på vandring. När vägen blir tröttsam och lång, vi söker en äng och en källa, en rastplats för bön och sång.

Vi är ett folk på vandring. I oro, bekymmer och nöd behöver vi styrka och stillhet. Vi samlas kring vin och bröd.

Vi är ett folk på vandring. I tro kan vi skymta ibland ett hem för var sökande pilgrim, det saliga livets land.

I pilgrimsvandringen tillkommer det som Britt G Hallqvist beskriver i Sv Ps 617. Att under vandringen också hitta rastplatsen för bön och sång och samlas kring vin och bröd. Att göra detta i en gemenskap och uppleva vi:et.

I många städer kan man numera ta del av kvinnovandringar. En vandring genom staden då man får möta de kvinnor som bidragit till stadens historia, som blivit berömda men också uppleva konstverk skapade av kvinnor.

Gå i förmödrars fotspår

Eftersom kvinnor ofta blivit förbisedda i historieskrivningen är detta ett jättebra sätt att lyfta kända och mindre kända kvinnors livsberättelser. Det finns speciella kvinnokartor för många av Sveriges städer. Varför inte göra en utflykt till lämplig stad och vandra i våra förmödrars och medsystrars fotspår?

Gunilla Åkesson
Ordförande i KviSk

Tala så att andra lyssnar och förstår – vårt fokus 2019

Fred och klimaträttvisa som ledstjärna

Med temat *Fred är vägen till fred* har Kvinnor i Svenska kyrkan i Skellefteå (Luleå stift) under några år tagit initiativ till fredsvandringar mellan kyrkorna i och runt Skellefteå.

I maj fick Fredsvandringen en annan utformning. I kyrkans veckoannons kunde följande uppmaning läsas:

”Fredagen den 24 maj 2019 är utlyst som en global manifestationsdag för att motverka de snabba klimatförändringarna. Kyrkans folk behövs som stöd i arbetet mot de klimatförändringar som redan har visat sig drabba mycket orättvist bland världens folk. Extrem torka, förödande stormar och översvämningar drabbar redan utsatta. Ung eller gammal! Kom med!”

> Fredsvandringarna har nu även blivit en manifestation för klimatet.

Det blev en klimatmarsch i stadens centrum tillsammans med andra klimatvänner.

Gunilla Bäckström
KviSk i Skellefteå

Fredsvandrarnas klimatplakat kräver handling från politikernas sida.
Foto: Gunilla Bäckström

Liknelsernas museum i Taybeh

Museet kan du besöka om du följer med på resan till Jerusalem, Betlehem och Taybeh den 7 - 17 november.

– När jag, en solig sommarsöndag, hörde evangelietexten med liknelsen om kvinnan som tappar bort en silverpeng, tänder lampan, letar överallt tills hon hittar myntet, och bjuder in vänninor och grannkvinnor och säger: Gläd er med mig! så gick mina tankar till Liknelsernas museum vi kommer besöka i Taybeh.

– Jag såg hennes hem framför mig, inte så stort, inte direkt något dagsljus inne, sopandes och sen den delande glädjen med alla kvinnorna, berättar Inga-Lill Rubenson som arrangerar resan i samarbete mellan KviSk och ATG (Alternative Tourism Group).

Mer information och anmälningsblankett på KviSks hemsida www.kvinnorisvenskakyrkan.se

Kvinnoglöd nr 3/2019 Årgång 9. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 8 november 2019
Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Tel: 0702 636 637. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Vandraren hittar svaren inom sig

Den 21 juli vandrade jag en etapp, cirka tio kilometer, i kyrkans fem-söndagars arrangemang. Torps församling var värd för dagens vandring och tog hand om dagens vandrargrupp. Dagen inleddes med mässa i Torps kyrka.

Vi gick mest på skogsstigar och gamla byvägar. Vi gick längs forsande vatten, i skog och rundar fält med vajande veteax. På vägen fick vi med oss ett par frågeställningar från morgonens pilgrimsmässa att reflektera kring under dagens vandring: Vilket avtryck vill vi lämna efter oss i denna värld? Behöver vi ha en klippa att luta oss emot? Vem eller vad är denna klippa?

Jag intervjuade Anna Sjöström, 53-årig lärare från Sundsvall och pilgrim som vandrat hela S:t Olavsleden.

– Det var behagligt att inte behöva fundera över vardagsting, berättar Anna. Jag är tacksam över att gjort vandringen som lärt mig en del om livet, till exempel skillnad på behov och begär. Jag har förstått att även jag måste acceptera att det inte alltid blir som jag tänkt mig.

Margareta Wänglund vid Pilgrimsmärket.

Under vandringen blev det väldigt tydligt att jag klarade mig på det jag hade i min ryggsäck, även efter att vi lämnat några kilo hos Tord på Eriksbergs gård i Mordviken, och att mitt behov av materiella ting inte är så stort. Jag vill inte att mitt liv ska styras av allt jag matas av utifrån utan att jag har mina svar inom mig. Att vara i rörelse startar processer och svaren finns inom oss.

Utefter leden finns boende som arbetar med att röja leden samt erbjuder både mat och bostad till vandrare. Margareta Wänglund bor längs leden och är utbildad pilgrimsledare. Hon vill stärka det andliga perspektivet och lyfta fram pilgrimens sju nyckelord, då prestationstänkandet börjat ta sig in i vandrandet. Här har kyrkan en viktig roll. Det har också kommit in ett starkt kommersiellt perspektiv.

Text och foto: Marianne Staaf Gälldin
KviSk-gruppen i Härnösands stift

Anna Sjöström upptäckte under vandringen längs S:t Olavsleden att behovet av materiella ting inte är så stort.

Lästips!

Hela Marianne Staaf Gälldins berättelse kommer i Kalkbladet nr 3 i december: www.kvinnorisvenskakyrkan.se/stiftsgrupper_harnosand

Av Hans-Erik Lindström bl a:
Himlen är ett underskattat resmål
Naturens katedral

Tema: Vara på vandring

Nidarosdomen helgar S:t Olavs grav

S:t Olavsleden, 58 mil, går från Selånger till Trondheim. 1030 landsteg den avsatte dansk-norske kungen Olav Haraldsson i Sundsvall efter landsflykt, och vandrade mot Norge för att återta kronan.

Olav Haraldsson dödades i Stiklastad och förunderliga saker hände vid hans grav. Hans kropp begravdes i Nidaros, dagens Trondheim. Under medeltiden var Nidaros ett av de stora pilgrimsmålen, tillsammans med Rom, Jerusalem och Santiago de Compostela.

Vandra dig till goda tankar

En pilgrimsvandring skiljer sig genom vandrarens intention och hastighet, man följer en rytm, säger Gunilla Jansson, som varit pilgrimspräst i Härnösands stift.

Många vägar leder till Nidaros. Gunilla har vandrat större delen av alla S:t Olavsleder i Härnösands stift. Längst sträcka en två veckors tur från Hackås efter Jämt-Norgevägen och norska Romboveien till Stugudal.

Under en pilgrimsvandring får en vistas i naturen, ge ostörd tid till sig själv och till inre samtal med sig själv och Gud. Det är viktigt att tillåta sig själv att inte bli utsatt för mobiler eller datorer eller annat som pockar på uppmärksamheten. Det är viktigt för människor att hitta någon form av rörelse att göra utomhus, få motion på flera plan, både själslig, mental och fysisk motion.

– Då kan man gå sig till goda tankar, tankarna frigörs när man vandrar. Man kan ägna tid åt tankar som inte får plats i vardagen, säger Gunilla.

Sedan Gunilla Jansson slutade som pilgrimspräst 2000 har hon fortsatt att vandra själv, och då och då arrangerar hon och genomför vandringar utefter S:t Olavsleden, exempelvis dagsvandringar varje sommar.

Elisabeth Enger, redaktör

Gunilla Jansson, prästvigd 1979 i Härnösands stift. Förutom många andra uppdrag var hon i mitten av 1990-talet stiftets kvinnokonsulent och 1996 – 2000 stiftsadjunkt med ansvar för pilgrimsarbete, kvinnofrågor och kulturfrågor.

Vi behöver solid kunskap

Att tycka eller veta – det är frågan.

Det man inte vet att man inte vet… det är kunskap som man inte efterfrågar. Det finns mängder av kunskap som är oviktig, typ kul att veta, till exempel vem som springer fortast eller gjort flest mål i någon liga.

Det finns också kunskap som är viktig och avgörande för att vi effektivt ska kunna bidra till förändring på områden som vi anser väsentliga. Detta gäller särskilt genus och jämställdhet. Vi tycker och känner så mycket och det är väl OK, men vi behöver mer SOLID KUNSKAP.

Och vet du vad? Det finns mycket intressant att läsa. Börja till exempel med: Wahlström, Kajsa, 2003, *Flickor, pojkar och pedagoger,* Sveriges utbildningsradio AB. Lättläst om hur vi från grunden knådar och formar de små – ofta helt omedvetet. Obs! att det är de vuxnas beteende som beskrivs.

Gunilla Löfgren, Uppsala
är ledamot i jämställdhetsgruppen

Flickor, pojkar och pedagoger av Kajsa Wahlström 2003, Sveriges utbildningsradio AB

Sommarens upplevelse och inspiration

Att även detta år delta i Förbundet kristen humanisms sommarmöte, har varit sommarens upplevelse och inspiration för Karin Ågren. Hon berättar:

Hundra medlemmar var samlade i Leksand till FKH:s sommarmöte i år.

Besökt

Sommarmötets tema: Synas, höras eller förtigas – om religionens roll i samhället.

Två eftermiddagar deltog jag i verkstaden Ekoteologi under ledning av Kåre Olsson och Per Larsson. Deras och andra ekoteologers tankar finns samlade i *Planetens och kärlekens gränser*.

FKH och KviSk har ett släktskap. För övrigt var Hilda Lindh ordförande även i båda organisationerna.

Förbundet Kristen humanism har sina rötter i 1918 års bildande av Kristet samhällsliv och 1937 års Kristen humanism. På 1970-talet slogs de båda förbunden samman till ett. Det är ekumeniskt.

Karin Ågren
KviSk i Växjö stift

En medeltida helig kvinna med makt

Kvinnoglöd fortsätter att lyfta en kvinnas livsöde ur Svenskt kvinnobiografiskt lexikon. Det kan vara en kvinna i Bibeln eller en förebild ur kyrkohistorien.

Birgitta Birgersdotter (1303? – 1373), den heliga Birgitta, var religiös mystiker, visionär och författare. Såväl genom sin ursprungsfamilj som genom äktenskapet med lagmannen, senare riksrådet,

Läst

Ulf Gudmarsson tillhörde hon samhällets elit, stod den politiska makten nära och utövade betydande politiskt inflytande.

Genom kontakt med teologer skaffade hon sig betydande kunskaper, framförallt i teologi och juridik, samt var väl insatt i tidens kulturella strömningar och i politik. Ända sedan barndomen hade hon visioner och efter makens död 1344 fick hon sin stora religiösa kallelse.

Birgittas arv och livsverk är klosterorden, *Ordo Sanctissimi Salvatores* (Den allraheligaste Frälsarens orden), ofta kallad Birgittinerorden, samt de mer än 600 nedtecknade uppenbarelserna.

Hanna Stenström

Vill du veta mer om Birgittas liv, teologi, författarskap? Läs artikeln i Svenskt kvinnobiografiskt lexikon av Thomas Lindkvist, professor emeritus i historia, särskilt medeltidshistoria, vid Göteborgs universitet: www.skbl.se/sv/artikel/BirgittaBirgersdotter

Ikonisk utflykt

I maj var KviSk i Uppsala på utflykt i samband med årsmötet. Det blev en heldag då vi började i Jumkils kyrka och såg den nya ikonen om Den Heliga Birgitta. Sedan fick vi besöka ikonografen Christina Lundström som målat den och många andra. Bland annat en triptyk om Martin Luther. Christina är utbildad i Athen. *Anne Egnell, KviSk, Uppsala*

Se fler av Christinas ikoner på www.ikonograf.se/

Vill du bli medlem?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Rättelse:

Dessa skrev Kärlekens färg

Skapare av Kärlekens färg, en mässa om Maria Magdalena, är riksspelman Maria Hulthén Birkeland, musik, samma kompositör som ligger bakom dansmässan Din ljusa skugga, samt komminister Maria Hallén, text. Och ingenting annat.

Swisha till KviSk!

Numera kan du swisha medlemsavgiften på 100 kr/år till KviSk. Mejla dina personuppgifter till gunilla.akesson5@comhem.se

Numret är: 123 691 859 3.